

VŠĮ PALANGOS REABILITACIJOS LIGONINĖS KORUPCIJOS PREVENCIJOS 2014–2016 M. PROGRAMOS PATIKSLINIMAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. VŠĮ Palangos reabilitacijos ligoninės korupcijos prevencijos programos (toliau – Programa) paskirtis – užtikrinti veiksmingą ir kryptingą ir nuoseklią korupcijos prevenciją ir kontrolę įstaigoje.

2. Programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2011–2014 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. sausio 17 d. nutarimu Nr. IX-711 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2011–2014 metų programos patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 10-355, 2011, Nr. 77-3727), Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu ((Žin., 1999, Nr. 60-1945; 2006, Nr. 77-2975), Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymu (Žin., 1997, Nr. 67-1659; 2000, Nr. 18-431), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 98-4339), Lietuvos Respublikos baudžiamuoju kodeksu (Žin., 2000, Nr. 89-2741), Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl Valstybės ar savivaldybių įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“ (Žin., 2011, Nr. 60-2877) ir Šakinė korupcijos prevencijos sveikatos sistemoje 2014–2016 m. programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. V-1262 „Dėl Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos sistemoje 2014–2016 m. programos patvirtinimo“ (Žin., Teisės aktų registras 2013-12-31, Nr. 2013-00264, įsigaliojo nuo 2014-01-01), Lietuvos Respublikos STT direktoriaus 2014-04-03 įsakymu Nr. 2-100 „Dėl valstybės įstaigų korupcijos prevencijos programos rengimo rekomendacijų patvirtinimo“.

3. Programoje vartojamos sąvokos:

Korupcija – bet koks valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens elgesys, neatitinkantis jiems suteiktų įgaliojimų ar nustatytų elgesio standartų, ar tokio elgesio skatinimas, siekiant naudos sau ar kitiems asmenims ir taip pakenkiant asmenų ir valstybės interesams.

Korupcijos prevencija – korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas sudarant bei įgyvendinant atitinkamų priemonių sistemą, taip pat poveikis asmenims siekiant atgrasinti nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų darymo.

Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimai – korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ir kiti tokio pobūdžio teisės pažeidimai, už kuriuos numatyta administracinė, drausminė ir kitokia teisinė atsakomybė.

Korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos – kyšininkavimas, tarpininko kyšininkavimas, papirkimas, kitos nusikalstamos veikos, jeigu jos padarytos viešojo administravimo sektoriuje arba

teikiant viešąsias paslaugas siekiant sau ar kitiems asmenims naudos: piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi arba įgaliojimų viršijimas, piktnaudžiavimas oficialiais įgaliojimais, dokumentų ar matavimo priemonių suklastojimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas, tarnybos paslapties atskleidimas, komercinės paslapties atskleidimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ir turtą pateikimas, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas, kišimasis į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą ar kitos nusikalstamos veikos, kai tokių veikų padarymu siekiama ar reikalaujama kyšio, papirkimo arba nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą ar papirkimą (Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymas, Žin., 2002, Nr. 57-2297).

II. PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

4. Programos tikslai:

- 4.1. užtikrinti skaidresnę ir veiksmingesnę įstaigos bei jos darbuotojų veiklą;
- 4.2. užtikrinti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;
- 4.3. užtikrinti asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo draudžiamiesiems privalomuoju sveikatos draudimu skaidrumą;
- 4.4. tobulinti paslaugų apmokėjimo ir kainų skaičiavimo metodiką;
- 4.5. sukurti visiems prieinamą informacijos apie mokamas ir nemokamas sveikatos priežiūros paslaugas sistemą;
- 4.5. užtikrinti korupcijos prevencijos ligoninėje priemonių taikymą ir tinkamą šios programos priemonių įgyvendinimą bei kontrolę.

5. *Programos uždavinys* – galimų korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas įstaigoje, siekiant, kad visos lėšos, skiriamos sveikatos sistemai, būtų naudojamos pagal paskirtį ir racionaliai kokybiškoms sveikatos priežiūros paslaugoms teikti, pacientų teisėms ir laisvėms užtikrinti, taip pat poveikis įstaigos darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos.

6. Korupcijos prevencijos tikslui ir uždaviniui pasiekti numatoma:

- 6.1. vykdyti nuolatinę kryptingą korupcijos prevencijos politiką, užtikrinti veiksmingą numatytų ilgalaikės korupcijos prevencijos įstaigoje programos priemonių įgyvendinimą;
- 6.2. nustatyti veiklos sritis įstaigoje, kuriose galima korupcinė veika, bei sąlygas jai atsirasti ir plisti;
- 6.3. vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, nustatyti korupcijos pasireiškimo tikimybę ir parengti motyvuotą išvadą;
- 6.4. teisinėmis, organizacinėmis, ekonominėmis ir socialinėmis priemonėmis užtikrinti tinkamą ir veiksmingą korupcijos prevencijos organizavimo, įgyvendinimo, priežiūros kontrolę;
- 6.5. įgyvendinti neišvengiamos atsakomybės už neteisėtus veiksmus principą;
- 6.6. skatinti nepakantumą korupcijos apraiškoms ir įtraukti į korupcijos prevenciją visuomenę;
- 6.7. teikti informaciją LR sveikatos apsaugos ministerijai apie galimus korupcijos atvejus;

6.8. visokeriopai ginti visuotinai pripažįstamas paciento teises ir laisves, darbuotojų teises bei laisves ir nepažeisti nekaltumo prezumpcijos;

6.9. ugdyti antikorupcinę kultūrą įstaigoje.

III. KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO PRIELAUDŲ ANALIZĖ

7. Bendrosios korupcijos prielaidos:

7.1. socialinės (santykinai maži sveikatos sistemos darbuotojų atlyginimai; neišvystytas papildomasis (savanoriškasis) sveikatos draudimas, be kurio tampa sudėtinga siekti sveikatos politikos tikslų - pakankamo sveikatos sistemos finansavimo, paslaugų kokybės kontrolės, paciento atsakomybės už savo sveikatą ir legalių priemonių už sveikatos paslaugas nustatymo);

7.2. teisinės (teisės aktų netobulumas, dažnas jų keitimas, nepakankama atsakomybė už padarytus pažeidimus, kontrolės sistemų ir reglamentų stoka; teisinių procedūrų netobulumas, profesinių elgesio kodeksų nebuvimas ir pan.);

7.3. institucinėmis (nepakankamai skaidrus sprendimų priėmimo procesas, nesivadovaujama asmeninės atsakomybės principais, trūksta viešumo);

7.4. struktūrinės (sveikatos sistemos sudėtingumas ir trūkumai; nepakankamas aprūpinimas informacinėmis technologijomis lygis ir pan.);

7.5. visuomenės pilietiškumo stoka (visuomenės požiūrio į korupciją neapibrėžtumas ir prieštarumas; nesipriešinimas korumpuotiems sveikatos sistemos darbuotojams; piliečių (taip pat ir pacientų) nenoras dalyvauti antikorupcinėje veikloje.

8. Specifinės korupcijos prielaidos:

8.1. administracinių teisės pažeidimų nustatymas, protokolų surašymas, baudų skyrimas;

8.2. vaistų, medicininės paskirties aparatūros ir kt. viešieji pirkimai ir užsakymai;

8.3. informacijos teikimas pacientams apie nemokamas ir mokamas sveikatos priežiūros paslaugas, apie pacientų teises ir galimybes ir t.t.

IV. GALIMOS KORUPCIJOS PASEKMĖS

9. Nevykdant veiksmingos ir kryptingos korupcijos prevencijos politikos, korupcijos reiškiniai gali pažeisti visuomeninius santykius sveikatos sistemoje, dėl ko gali:

9.1. sumažėti sveikatos priežiūros sistemos veiksmingumas, pablogėti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų kokybė;

9.2. atsirasti socialinė įtampa, kuri mažina pasitikėjimą sveikatos apsaugos priežiūra;

9.3. sumažėti pacientų pasitikėjimas įstaigoje teikiamomis paslaugomis, medikų profesine kompetencija;

9.4. sumažėti pacientų pasitikėjimas įstaiga;

9.5. pablogėti viešojo administravimo kokybė ir užsimegzti įmonių, prekiaujančių medicinos prekėmis ir prietaisais, ryšiai su korumpuotais sveikatos sistemos darbuotojais.

10. Atsižvelgiant į šias pasekmes ir aiškiai suvokiant korupcijos pasireiškimo prielaidas, galima numatyti veiksmingas korupcijos prevencijos programos poveikio priemones.

V. KORUPCIJOS PREVENCIJA

11. Korupcijos prevencija sveikatos sistemoje – galimos korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant korupcijos prevencijos programos vykdymo priemonių planą, taip pat poveikis sveikatos sistemos darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos. Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau - PSDF) lėšų neteisėto, nepagrįsto gavimo ir panaudojimo prevencija sveikatos sistemoje – galimų PSDF lėšų neteisėto, nepagrįsto panaudojimo priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant prevencijos programos vykdymo priemonių planą, taip pat poveikis sveikatos sistemos darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimo nepagrįsto PSDF lėšų gavimo.

12. Svarbiausi bendrieji korupcijos prevencijos programos uždaviniai:

12.1. Nustatyti korupcijos pasireiškimo tikimybę įstaigoje ir parengti motyvuotą išvadą;

12.2. nustatčius korupcijos prielaidas - imtis priemonių joms pašalinti.

12.3. užtikrinti veiklą reglamentuojančių teisės aktų skaidrumą;

12.4. analizuoti iš juridinių ir fizinių asmenų gaunamus skundus (pareiškimus, prašymus).

13. Rinkti informaciją apie įtariamus ir išaiškintus korupcijos atvejus įstaigoje.

14. Skatinti aktyvesnį įstaigos bendradarbiavimą su visuomene, ugdant visuomenės narių pilietinę sąmonę ir nepakantumą negerovėms.

15. Bendradarbiauti su Specialiųjų tyrimų tarnyba, keičiantis turima informacija apie taikoma korupcijos prevencijos priemones ir jų veiksmingumą.

16. Specifiniai korupcijos prevencijos uždaviniai:

16.1. sukurti skaidrią ir prieinamą sveikatos paslaugų teikimo sistemą;

16.2. užtikinti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;

16.3. užtikrinti sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir ekonominio veiksmingumo kontrolę;

16.4. užtikrinti asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo draudžiamiesiems privalomuoju sveikatos draudimu skaidrumą;

16.5. tobulinti ir skaidrinti pirkimo procesus;

16.6. užtikrinti medikamentų skyrimo skaidrumą;

16.7. užtikrinti informacijos teikimą apie mokamas ir nemokamas sveikatos priežiūros paslaugas;

16.8. užtikrinti korupcijos prevencijos įstaigoje priemonių taikymą ir tinkamą šios programos priemonių įgyvendinimo administravimą ir kontrolę.

VI. VISUOMENĖS ĮTRAUKIMAS Į KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMĄ

17. Norint į korupcijos prevencijos programą įtraukti visuomenę, reikia:

17.1. skatinti glaudesnę ir aktyvesnę medikų bendradarbiavimą su visuomene, ugdant visuomenės narių pilietinę sąmonę ir nepakantumą negerovėms;

17.2. ugdyti antikorupcinę kultūrą (visuomenės ir įstaigos darbuotojų antikorupcinis švietimas, ugdymas bei nepakantumo korupcijai skatinimas);

17.3. skatinti darbuotojus bei kitus gyventojus (pacientus bei jų artimuosius) pranešti apie korupcinius teisės pažeidimus (ar mėginimus juos daryti) teikiant sveikatos priežiūros paslaugas.

18. Sudaryti sąlygas telefonu, anonimiškai pranešti apie korupcinius teisės pažeidimus (ar mėginimą juos daryti). Analizuoti surinktą informaciją iš gyventojų.

VII. KORUPCINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ TYRIMAS

19. Siekiant veiksmingo korupcinių teisės pažeidimų tyrimo, būtina:

19.1. sudaryti sąlygas įstaigos darbuotojams, kitiems visuomenės piliečiams anonimiškai pranešti vadovybei savo įtarimus dėl galimos personalo korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos;

19.2. tirti skundus, pareiškimus dėl galimų korupcijos atvejų bei vertinti pasiūlymus dėl korupcijos prevencijos; išsamiai ir objektyviai analizuoti pagrįstus įtarimus dėl įstaigos darbuotojų korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ir atlikti tyrimus pagal savo kompetenciją.

19.3. gavus informaciją dėl galimų korupcinių veikų, turinčių nusikalstamos veikos požymių, nedelsiant informuoti įstaigos vadovą ir Specialiųjų tyrimų tarnybą teisės aktuose nustatytais sąlygomis ir tvarka.

VIII. SIEKIAMI REZULTATAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

20. Korupcijos prevencijos programa siekiama tokių rezultatų:

20.1. sumažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę;

20.2. padidinti nepakantumą korupcijai;

20.3. pagerinti korupcijos prevencijos priemonių įstaigoje organizavimą;

20.4. padidinti visuomenės pasitikėjimą įstaiga;

20.5. pagerinti teikiamų paslaugų kokybę ir prieinamumą.

21. Korupcijos prevencijos programos ir jos įgyvendinimo priemonių vykdymas ir kontrolė turi būti vertinami pagal šiuos rodiklius:

21.1. atliktų korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimų skaičių;

21.2. įvykdytų korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių plano priemonių skaičių;

21.3. neįvykdytų korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių plano priemonių skaičių;

21.4. asmenų, pranešusių apie galimus korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus, skaičiaus pokytį;

21.5. ištirtų pažeidimų, susijusių su korupcija, skaičius;

21.6. anonimiškų ir oficialių pranešimų apie įtariamus pažeidimus ir ištirtų pažeidimų skaičių;

21.7. organizuotų pacientų apklausų skaičius;

21.8. asmenų, įstaigoje vykdančių korupcijos prevencijos ir kontrolės funkcijas, skaičiaus pokytį.

21.9. parengtų naujų ir atnaujintų įstaigos korupcijos prevencijos programų ir įgyvendintų Programos priemonių skaičiaus pokytį.

IX. KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

22. Korupcijos prevencijos programos uždaviniams įgyvendinti sudaromas Programos priemonių įgyvendinimo planas, kuris nustato priemones, tikslus, jų vykdymo terminus bei vykdytojus.

23. Korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių planas yra neatskiriama šios Programos dalis. Jis tvirtinamas ir atnaujinamas įstaigos vadovo įsakymu.

24. Programos keitimą gali inicijuoti:

24.1. ligoninės korupcijos darbo grupės;

24.2. ligoninės direktorius.

25. Programos keitimą, papildymą ar atnaujinimą vykdyti tikslinga, jeigu paaiškėjo galimi korupcijos atvejai ir jų prevencijai reikalingos papildomos priemonės.

26. Korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo įstaigoje kontrolę, metodinės pagalbos teikimą korupcijos prevencijos klausimais teikia darbuotas, atsakingas už korupcijos prevencijos ir kontrolės vykdymą įstaigoje.

X. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Korupcijos prevencijos programa, esant poreikiui, gali būti pildoma.